

Tisková zpráva Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd, k očekávanému vývoji gradace kůrovce v NPŠ v roce 2010 a možným rizikům pro lesy, krajinu a obyvatelstvo v oblasti Šumavy

V návaznosti na Stanovisko ze dne 19. 2. 2009, s ohledem na vývoj gradace kůrovce a prognózu na rok 2010, obrací se OLH ČAZV na Vládu ČR, MŽP ČR, Krajské úřady a další zainteresované orgány s naléhavou výzvou.

Se znepokojením konstatujeme, že diskuse o managementu ochrany přírody v NPŠ se hlavně v médiích často prezentuje jako spor mezi vědeckými názory, které prosazuje MŽP, Správa NPŠ, nevládní neziskové organizace nebo blíže nedefinovaní vědci a na druhé straně údajně vědecky nekompetentními lesníky, ne – li dřevařskou loby. Chceme upozornit, že problémy ochrany přírody, poznatky ze studia přirozených lesních ekosystémů, jakož i praktické zásady provádění ochrany přírody byly a stále jsou bytostnou součástí tradičních lesnických vědeckých nauk a jako takové jsou téměř od počátku lesnictví celostně rozvíjeny. Očekávalo se proto, že protagonisté tzv. „nového přístupu v ochraně přírody“, opírajícího se o ochranu přírodních procesů, nezasahování apod., budou ochotni diskutovat a hledat tolik proklamovanou vědeckou pravdu. Zvláště, když byla vznesena celá řada oprávněných námitek a varování, mimo jiné před postižením smrkových lesů gradací lýkožrouta smrkového a závažným ohrožením přírodního prostředí a krajiny Šumavy. Současný stav je takový, že množství vytěženého kůrovcového dříví se v minulém roce zvýšilo oproti roku 2007 dle Správy NPŠ 20 až 40 krát a dosáhlo 300 tis. m³. Vzhledem k tomu, že se kůrovec na tzv. bezzásahovém území a v polomovém dříví dlouhodobě účinně nehubil, vznikl zde významný rezervoár a odhadem až 500 tis m³ kůrovcem napadených stromů. To je hlavní důvod, proč početnost lýkožrouta bude také letos progresivně stoupat. Je reálné očekávat, že do konce roku uhynie více než 1- 1,5 mil m³ stromů a je otázkou, zda bude Správa NPŠ vůbec schopna odhadované množství 400 tis m³ vytěžit. Po těžbách vznikne letos celkem více než 2 tis. ha holin a spolu s dosud uhynulým lesem dosáhne jednodílná plocha bezlesí v NPŠ 10 – 15 tis. ha. Navíc je reálné nebezpečí dalšího rozvrácení mozaikovitě hynoucího lesa větrem, sněhovými polomy apod.

Uvedený, pro krajinu kritický stav, přesáhl hranici případného vědeckého experimentu a je názornou ukázkou selhání dogmaticky prosazované ideologie pod rouškou vědy. Za prokazatelně chybné lze označit spekulace o přirozených procesech v horských smrkových lesních ekosystémech, zejména to, že generační obměna nastává nutně po velkoplošném hynutí v důsledku napadení kůrovcem. Nepodložený byl rovněž předpoklad, že mohou existovat odolné stromy, které lýkožrout nenapadne, že gradace sama zanikne a že lze proti kůrovcům úspěšně aplikovat biologickou obranu. Zastánci disturbancí ve vývoji lesních ekosystémů si nejsou ochotni připustit, že v našich poměrech šlo obvykle o antropické intervence, čehož názorným příkladem je nakonec současný případ Šumavy. V úvahu se nevzaly také širší souvislosti, např. ohrožení přirozené obnovy lesa okusem semenáčků přirozeně neregulovanou zvěří, ohrožení půdního prostředí interskeletovou erozí, změny hydrických poměrů a ovlivnění mikro a mezoklima. Závažné je také velkoplošné a drastické narušení biotopu chráněným živočichům, na územích Natura. Je zcela reálné si představit, že např. některá rekreačně významná střediska, např. Horská Kvilda a další, se ocitnou uprostřed mrtvého lesa nebo vykácených pasek či mladých smrkových porostů.

Takovou situaci je možno bez nadsázky označit za krizovou, vyžadující krizový management. V první řadě je třeba ale upozornit na závažné selhání vědy, je – li ovlivněna ideologií a dogmaty.